

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยเสี่ยงของการเกิดวัณโรคปอดในประชาชน

อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อผู้เขียน

นายสาโรจน์ ตาลผาด

สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

สาขาวิชาสาธารณสุข

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์อภิรักษ์

อร่ามรัตน์

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรภี

ภู่งงค์ศักดิ์

กรรมการ

อาจารย์สรีตา

ธีระวัฒน์สกุล

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงของการเกิดวัณโรคปอดในประชาชนอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการศึกษาแบบย้อนหลังเพื่อหาสาเหตุของโรค (Matched case-control study) กลุ่มศึกษา จำนวน 65 คน ได้จากการคัดเลือกจากผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ยังไม่เคยเข้ารับการรักษาที่คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลห้วยเม็ก ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2538 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2539 โดยใช้เกณฑ์วินิจฉัยทางการแพทย์ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบคัดเลือกจากประชาชนทั่วไปที่ไม่เคยป่วยด้วยวัณโรคปอด จากทะเบียนข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านเดียวกัน หรือใกล้เคียงกับกลุ่มศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการเลือกเพศเดียวกัน และมีอายุใกล้เคียงกัน จำนวน 65 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สังกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และค่า Odds Ratio จาก McNemar chi-square test for matched pair data

ผลการศึกษานพบว่า ปัจจัยด้านประชากร คือการมีรายได้น้อยกว่า 1,500 บาท ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการเกิดวัณโรคปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับการศึกษา สถานภาพสมรส

อาชีพ ประวัติการเจ็บป่วย ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดวันโรคปอด ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดวันโรคปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ บ้านไม้ชั้นเดียว บ้านที่มีอายุมากกว่า 20 ปี ห้องนอนที่มีหน้าต่างน้อยกว่า 2 บาน จำนวนสมาชิกในห้องนอน มากกว่า 3 คน การถ่ายเทอากาศในห้องนอนไม่ดี แสงแดดส่องไม่ถึงห้องนอน การสูบบุหรี่ในบ้านเรือนไม่ถูกสุขลักษณะ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลไม่ถูกหลักสุขาภิบาล การเลี้ยงสัตว์ได้ถูกบ้านเรือนใกล้บ้าน ห้องครัวสกปรก การถ่ายเทอากาศในห้องครัวไม่ดี แสงแดดส่องไม่ถึงห้องครัว การมีผู้ป่วยวัณโรคในบ้าน การมีผู้ป่วยวัณโรคใกล้บ้าน ส่วนปัจจัยด้านความรู้พบว่า ระดับความรู้ต่ำถึงปานกลาง มีความสัมพันธ์กับการเกิดวันโรคปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การปรับปรุงสภาพแวดล้อม และการให้สุขศึกษาความรู้เรื่องวันโรคปอดแก่ประชาชนจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานควบคุมและป้องกันวันโรคปอดให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent study Title Risk factors of Pulmonary Tuberculosis
Among People Huaimek District Kalasin
Province

Author Mr. Saroj Tanphad

Master of Public Health Public Health

Examining Committee

Lecturer Apinun	Aramrattana	Chiarman
Asst.Prof.Surapee	Pupongsak	Member
Lecturer Sarita	Teerawatsakul	Member

Abstract

The purpose of this study was to investigate risk factors of pulmonary tuberculosis among people Huaimek District Kalasin Province. Matched case-control was used in this study. Sixty five new pulmonary tuberculosis patients, treated at Huaimek hospital during January, 1st, 1995 to April, 30th, 1996, were selected as cases. Controls were randomly selected from basic demographic data of villages. Each pair of the case and control was matched by age and sex. Data were collected by using interview and observation. Data were analyzed by using descriptive statistics and Odds Ratio from McNemar Chi-square test for matched pair data.

The study revealed that population factors significantly associated with pulmonary tuberculosis was the income per month less than 1500 bahts. The Other population factors such as the level of education, marriage status, occupation and history of illness were not

significantly associated with pulmonary tuberculosis. Many environmental factors were also found significantly associated with pulmonary tuberculosis. There were one floor wood house, older than 20 years house, a bedroom with less than 2 windows, a bed room with more than 3 persons, poor ventilation and no sunlight in bed room, poor house sanitation, wrong waste disposal methods, animals feed in house or nearby, no separated kitchen room, dirty kitchen room, poor ventilation and no sunlight in kitchen room, history of TB case in house and nearby house. Low and medium level of knowledge were significantly associated with pulmonary tuberculosis.

The study suggestion that improving environmental condition and health education about pulmonary tuberculosis for people should be useful to control and prevent pulmonary tuberculosis.